

Vibeke Møller, Castberggård Job- og udviklingscenter.

Projektleder på jobfastholdelsesprojektet Bevar dit Arbejde (BDA) for hørehæmmede.

Formålet med projektet er at forebygge, at personer med dårlig hørelse mister deres arbejde på grund af hørenedsættelse. Forløbet er for personer med nedsat hørelse, der har brug for at kunne fungere bedre på arbejdsmarkedet for dermed at kunne fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Projektet retter indsats dels mod deltagerne dels mod deltagerens arbejdspladser.

Vibeke Møller indledte med at give en indføring i hvad et høretab er og i, hvilke konsekvenser det har i forhold til at kunne fungere i et job.

Undersøgelser har vist, at erhvervsfrekvensen for hørehæmmede er ca. 10 % lavere end for resten af befolkningen, at arbejdsløsheden er dobbelt så høj som landsgennemsnittet og at dobbelt så mange får førtidspension.

Hørehæmmede mødes med stigende krav i forhold til kommunikation, at skulle kunne fungere i et arbejdsmiljø præget af støj og stress. Dertil kommer at mange ikke selv har fået taget ordentlig hånd om hørelsen og de heller ikke har mødt særlig opmærksomhed fra professionel side.

Denne komplekse situation har ofte resulteret i at den hørehæmmede blev afskediget og for at undgå dette ved at tage højde for problemerne tilbydes hørehæmmede i beskæftigelse deltagelse i BDA-forløb.

Deltagerens forventninger til et kursusforløb er bl.a.:

- at få råd og vejledning – teknisk og personligt
- at få et skub til at komme videre i tilværelsen
- at lære om kommunikationstaktik
- at få viden om muligheder
  - o juridisk,
  - o arbejdsmæssigt og
  - o teknisk
- at udveksle erfaringer med andre i samme situation.

Arbejdsgivernes motivering for at lade en medarbejder deltage

- ønsker at beholde medarbejderen
- ønsker at medarbejderen bliver bedre til at sige til og fra

- at det er sidste chance før afskedigelse

Overordnet er BDA-forløb:

Kursus 1, 5 dage: handler meget om egen situation – fokus på hørehandicappet

Kursus 2, 5 dage: handler om arbejdspladsen

Kursus 3, 3 dage: handler om at tilrettelægge fremtiden.

Udarbejdelse af individuelle handleplan

Opfølgning på handleplaner

Mulighed for kollegainformation

Varighed ca. ¾ år

Indholdet i kursus 1 er koncentreret om egen situation og hvordan forbedre. Emner er kommunikation, assertionsteknik for hørehæmmede, hørelse og høreapparat, hjælpemidler, det offentlige tilbud og hørelsens betydning for det sociale liv – privat og på arbejdspladsen.

Kursus 2 kan handle om regler og muligheder på arbejdsmarkedet, forholdet til kolleger, stresshåndtering og afspænding, visuel kommunikation, høre- og kommunikationsstrategier og mødetaktik.

På kursus 3 kan indholdet være forskelligt, da der tages udgangspunkt i deltageres egne ønsker og behov. Emnerne kan være kompetencer og kravene på arbejdsmarkedet, høreapparatet og dets muligheder, tolkning og tolkeetik, min fremtid på arbejdsmarkedet, pårørende-problematik.

Den individuelle handlingsplan, der påbegyndes i kursus 1, er omdrejningspunktet for den enkelte kursusedtagers arbejde med sig selv og sin situation.

Der arbejdes ud fra en tese om, at **viden** fører til **erkendelse** og erkendelse fører til **handling**. Derfor er det afgørende at deltagerne får så meget viden om egen situation at de kommer til at kunne handle på en måde, der skaber positiv forandring.

Metoden i forhold til at skabe denne forandring er

Kursusforløb over tid, der skal være tid til at lave forandringer – fysisk og psykisk

Udarbejdelse af handlingsplan

Evaluering og opfølgning på handleplan

Handling er det essentielle

At være sammen med andre i samme situation

Selv at tage ansvaret

At give deltagerne redskaber så de kan være aktive medspillere i egen situation

At få lejlighed til at overveje de fremtidige arbejdsliv (og øvrige liv) – og gøre noget ved det

Høj grad af medindflydelse på kursusforløbet.

Vibeke Møller giver et bud på hvorfor disse forløb opleves succesfulde for deltagerne. For det første er det den skitserede metode, dernæst er, mener hun det er brugen af fagligt kompetente undervisere. Hun påpeger det vigtige i altid at have en klar aftale med sine undervisere om, hvad der skal formidles og hvorfor. For det andet skal der løbende foretages evaluering af opstillede forventninger i forhold til udbyttet. Og endelig, det der betyder rigtigt meget, at deltagerne er sammen med andre i samme situation.

Det, der også er vigtigt for et godt forløb, er at problemerne kommer på bordet, at problemerne bliver taget alvorligt, at der er tid og rum til at drømme og tænke i nye baner og at der hele tiden tænkes i muligheder.

Flere oplysninger om BDA for hørehæmmede kan ses på www.bda.dk

Desuden henvises til www.castberggaard.dk og www.hoerelse.info